

درس شانزدهم

روان خوانی: طرّاران

قلمرو زبانی

معنی واژه

۱۳۶- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.
صفحه سفیدی بازمی کرد و ارتجالاً انشایی می ساخت.

(خرداد ۱۴۰۲ - غایبین)

۱۳۷- معادل معنایی واژه «صاحب دل» را در بیت زیر مشخص کنید.
ز سرّ غیب، کس آگاه نیست قصه مخوان
کدام محرم دل ره در این حرم دارد؟»

(شهریور ۱۴۰۲)

املا

۱۳۸- املاي درست کلمه مشخص شده را بنویسید.
مخذول و نالان استرحام می کرد.

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

۱۳۹- برای واژه «قضا» یک «هم آوا» بنویسید.

(خرداد ۱۴۰۲ - غایبین)

دستور

۱۴۰- نوع حرف «را» در جمله زیر را بنویسید.
«ده دینار تو را دهم اگر تو این صندوقچه من اینجا برآوری.»

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت عصر)

۱۴۱- کدام بخش از عبارت زیر «حذف» شده است؟ نوع حذف را بنویسید.
چنین گویند مردی به بغداد آمد و بر درازگوش نشسته بود و بزی را رشته در گردن کرده، از پس وی می دوید.

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

قلمرو ادبی

۱۴۲- یکی از شیوه های طنزنویسی ..... یا تقلید از آثار ادبی است.

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت عصر)

۱۴۳- در عبارت زیر، کاربرد آرایه های ادبی مشهود است؟ (ذکر دو نمونه کافی است)
«دفتَرچۀ من یا مصطفی را - که در دو طرف او روی نیمکت نشسته بودیم - برمی داشت و صفحه سفیدی را باز می کرد و ارتجالاً انشایی می ساخت و با صدای گرم و رسا به اصطلاح امروزی ها اجرا می کرد و یک نمره بیست با مبلغی آفرین و احسنت تحویل می گرفت و مثل شاخ شمشاد می آمد و سر جای خود می نشست.»

(شهریور ۱۴۰۲)

پاسخ

۱۳۶- بی درنگ، بدون اندیشه سخن گفتن یا شعر سرودن
۱۳۷- آگاه
۱۳۸- استرحام
۱۳۹- غذا / غزا
۱۴۰- حرف اضافه (به معنای به)
۱۴۱- حذف فعل کمکی «بود» - حذف به قرینه لفظی
۱۴۲- نقیضه پردازی
۱۴۳- حس آمیزی، کنایه و تشبیه. ذکر دو مورد بسنده است.

۱۴۴- مفهوم کنایی قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

الف) او را نیز بسمل کردم تا عبرت همگان شود.

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت عصر)

ب) از کلاس بیرون رفت و دم برنیاورد.

(خرداد ۱۴۰۲ - غایبین)

ج) مگر در ریاضی که کمیتش لنگ بود.

قلمرو فکری

معنی نثر

۱۴۵- معنی عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

(خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

۱- در چشم به هم زدنی، پشت او را به خاک رسانید.

(خرداد ۱۴۰۲ - غایبین)

۲- من این را از روی طبیعت کشیده‌ام.

(خرداد ۱۴۰۲ - غایبین)

۲- سپر بینداخت و از میدان بگریخت.

(شهریور ۱۴۰۲)

۴- در «شهناز» شوری به پا کرده بود.

(شهریور ۱۴۰۲ - غایبین)

۵- حالات نکنم که مطربی و مسخرگی پیشه سازی.

درک مطلب

۱۴۶- هریک از ابیات زیر، با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟ (شماره بیت را داخل کمانک بنویسید. (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

الف) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید	قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام ( )
ب) اشتر به شعر عرب در حالت است و طرب	گر ذوق نیست تو را کژطبع جانوری ( )
۱) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او	سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد
۲) هرآنکه گردش گیتی به کین او برخواست	به غیر مصلحتش رهبری کند ایام

پاسخ

۱۴۴- الف) سر جانور را بریدن ب) سکوت کردن، حرف نزدن ج) ضعیف بود

۱۴۵- ۱- در زمانی کوتاه او را شکست داد. ۲- با استعداد ذاتی خود کشیدم.

۳- تسلیم شد و از میدان مبارزه فرار کرد. ۴- با خواندن آواز شهناز، هیجان و غوغایی برپا کرده بود.

۵- اگر شغل نوازندگی و آواز خوانی و دلکی را برگزینی، تو را حلال نمی‌کنم.

۱۴۶- الف) ۲ ب) ۱